

A BARS-SZENTKERESZTI PÜSPÖKI KÖNYVTÁR KÉZ- IRATAI.

Közli: Cs. J.

A hazai tudósok ismerik I p o l y i A r n o l d besztercebányai püspök bars-szentkereszti residenciáját, hova a nagytudományu főpap, mikor a fővárosi tudományos, képzőművészeti és politikai élet szünetel, visszavonul, hogy háborítatlanul hivatásának és kedvenc tanulmányainak éljen. Itt pihen ki a közügyek fáradalmaival s a pihenésnek rendesen egy tudományos munka az eredménye, melylyel koronkint az irodalmat megszokta ajánlodekózni.

A püspöki palota kicsiben egy egész Múzeum, tekintélyes könyvtárral és jelentékeny régiség-, kép és műipar-gyűjteménnyel, melyeknek elrendezésében a tudós főpap szakértő keze látszik.

A könyvtár alapját Z e r d a h e l y i G á b o r besztercebányai püspök e század elején 6000 kötetel vetette meg, ¹⁾ a többi gyűjtemények a mostani püspök saját szerzeményei.

Bennünket leginkább a könyvtár érdekel, mely főleg az utolsó 12 évben jelentékenyen gyarapodott, s ma a kiválóbb vidéki könyvtárak közé tartozik.

Különösen érdekesek k é z i r a t a i, melyeknek száma már Zerdahelyi püspök életében a 200 kötetet meghaladta. Ezek kivált történeti, egyháztörténeti, jogi, politikai és irodalomtörténeti szempontból becsesek, s ekkorig csak igen kis részben vannak felhasználva. Azt hisszük tehát, hogy a hazai tudomány-

---

¹⁾ Schematismus Historicus Dioecesis Neosoliensis pro Anno seculari MDCCCLXXVI. ab erecta sede Episcopali C. Neosolii 1876. 29 l.

nak teszünk szolgálatot, midőn azokat Kovachich egy 1812-iki kéziratából megismertetjük.

Kovachich t. i. 1810—1812-ban tudományos körutat tett az országban, átkutatta a nevezetesebb levéltárakat és könyvtárakat s az általa átvizsgált oklevelekről és kéziratokról regestákat csinált, melyeket »*Repertorium manuseriptorum et Monumentorum diplomaticorum In expeditione diplomatico-litteraria conscriptum Anno 1810, 1811, 1812.*« című munkában foglalt össze. Ebben vannak a bars-szentkereszti püspöki könyvtár kéziratái a 144—151. lapokon felsorolva. A munka Kovachich egyéb kézírataival a Múzeumba került, hol »Fol. lat. 139« jegy alatt őriztetik.

Megjegyezzük, hogy Kovachich regestái 1812-ből valók, s a szentkereszti könyvtárból csak a Zerdahelyi-féle kézirat-gyűjteményt ölelik fel.

Nem szenved ugyan kétséget, hogy a könyvtár azóta kéziratokban is gyarapodott, sőt erről az utolsó időben biztos tudomásunk van. A tavaszi országos könyvkiállításon Ipolyi püspök 2 oly XV. századi hazai vonatkozású kéziratot állított ki,¹⁾ melyek Kovachich jegyzékébe felvéve nincsenek De ezen szerzeményekre közleményünk nem terjeszkedik. Ismertetésüknek készséggel megnyitjuk folyóiratunk hasábjait. Ezuttal azonban csak a Kovachich-féle regestákat közöljük.

A kéziratgyűjteményből kiemeljük: Zerdahelyi Gábornak, a nagytudományu besztercebányai püspöknek, levelezéseit, tudományos dolgozatait, gyűjtéseit és jegyzeteit, melyek 50 kötetet tesznek ki, s egy elsőrendű tudósunk által fognak közrebocsátatni. Továbbá: »Veresmarti Mihály: Megtérésének historiája« és »Gyöngyössi István: Az csalárd Cupido« című munkáit, melyek a könyvtárban eredeti kéziratban maradtak fenn. Érdekesek azonban a többi kéziratok is, a mint erről a következő lajstrom tanuskodik:

»In S. Cruce et Bibliotheca Propria Illustrissimi D. Eppi Neosoliensis.

¹⁾ Könyvkiállítási Emlék. Budapest, 1882, 45—47 l.

1. 1517. Kezdetyk ZentDamankos Patryarchanak zentseges elete ky vala Predikator zerzetenek fondaloya kezdeuye, es kegelmes atya, kynek zentsege elete keuuetendev az ev fyaytul es leanytul, mert ev naponkent segelly az ur istennek elevtte ev zent erdemevel es esedezesével az ev fyayt es leanyt. Codex MS. chartaceus in 4. a pag. 1. in qua praemissus Titulus habetur, usque pag. 265., ubi adnotantur sequentia: »Ezer evt zaz es tyzenheet eztendevben vegeztetet ez kevnv Zerdan husvet napya utan ezen eztendevben halanak meg az ven sororok legendy kato azzon mynd mind az tevbby.« Dein pag. 267 habetur: »It kezdetnek nemel Peldak azrol my keppen kesertette nek az fraterek az torkossagrol ezkeppen usque pag. 71 (271), ubi alba charta lineata manet usque pag. 293. It kezdetnek nemely Peldak zent Damankos atyanknak choda tetelerevl usque pag. 338. Demum in fine recentissimo calamo Registrum Contentorum a pag. 339. usque 342.¹⁾

2. 1498. Codex MS. Membranaceus in folio complectens, ut videtur, Antiphonarium. In fine: Anno Dni MCCCCXCVIII.

3. . . . Vita di Sisto P. P. V. Codex MS. in fol. recentis scripturae, incipit:

Relazione della nascita, vita e morte di Sisto V. e tutto cio, che gli occorre nel suo Pontificato. Textus narrationis procedit absque divisione continuo usque ad finem. Versus finem: Deduzione di rendite et entrate del suo stato per la Rev. Camera Apost. in beneficio della Santa Chiesa — Spese, che si intendono di Vendi Romani per rendere de benefizj, che si pagano dalla Rev. Camera Apost. In fine sequuntur Sententiae sive Dicta XXVII. Sixti V. omnia Italice.

4. 1659. Serie della famiglia Moro da Tolmezo. Una pagina sive Tabula picta in folio.

5. . . »Az család Cupidónak kegyetlenségét megismerő, és annak mérges nyilait kerülő tiszta életnek Geniusa, melyet a Versek olvasását kedvellő Magyar Iffiaknak kedvéért maga mulatságában más unalmas dolgaitól üresedve irt, és a Méltóságos Gróff Kohary István Urnak Csabrag es Szitnya Várainak,

¹⁾ Ezen becses kézirat, melyet az ismeretes R á s k a y L e a másolt, néhai Zerdahelyi püspök hazafias adományából most a Nemzeti Múzeum tulajdona.

Császár és Koronás Király Urunk eő Felsége Tanátsának, Komornikjának, mezei Ezeres kapitányának, és a Duna mellett lévő vég-házai Vice Generalissának etc. nagy jó Urának ajánlot alázatossan régi Szolgája Gyöngössi István« Praecedit: »Az Olvasóhoz,« Deinde poema ipsum Tetrastichis versibus et quatuor Partibus absolutum. Dein exigua praefatione praemissa: Anthithesis coelibatus cum Hymeneo, quam inter Convalles solitudinis et sollicitudinis canit. Latine duplici Columna parallele Hymeneus et coelibatus pagg. novem. Codex MS. Exeuntis Seculi XVII.

6. . . Directio Processualis circa Causas in Comitatibus ventillari solitas, quatenus fieri potuit, brevissime consignata. Cod MS. Seculi XVIII. in 4°. folia 43.

7. . . Ordo Historiae Civilis Nimirum Juris. Cod. MS. Seculi XVIII. in 4° fracto margine diligenter scriptus. In eodem Codice habetur: »Principia Juris Hungarici Privati.« Ibidem fracto margine. In fine Codicis: Finis libri I. Juris Patrii. Videntur haec ab aliquo Professore Discipulis tradita fuisse.

8. 1772. Extractus Processuales Curiae R. in folio. MSS. Volumina 43 grandia ab A. 1772. usque 1800.

9. 1752. Diarium, continens Quaestionum in Causis coram I. Tabula Regia Iudiciaria jactatis occurrentium Decisiones ab A. 1752—1761. Accedit in fine Synopsis Causae Fisci R. ratione Arcis Zolyom et Dobranýva. Cod MS. in folio.

10. . . Repraesentationes et Rescripta circa Religionaria quoad Proles. Item alii Processus. Cod MS. Seculi XVIII. in folio. In fine habetur Elenchus Contentorum. 1) Stabilitorum Principiorum pro norma 36. 2) Instantiarum 54. 3) Extractum Processualium 11. 4) Particularium Causarum 5. 5) Formularum 12. Sunt res quaedam momentosae.

11. . . Statuta et alia Acta Visitationalia Capitulum Strigoniensis, Vaciensis, Vesprimiensis. Codex MS. Seculi XVIII. in folio.

12. . . Acta Religionaria, Fundationalia et Seminaristica. Cod. MS. Seculi XVIII. in fol. grandis, Collectanea permulta.

13. . . Acta Publico — Politia, Juridica et Miscellan. Cod. MS. Seculi XVIII. fol.

14. 1792—99. Processus in Foro Primatiali sub delegato Prae-

sidio Ill. D. Eppi Gabr. Zerdahelyi ab A. 1792—1799 revisi. Cod. MS. in folio.

15. Acta Ecclesiastica sub Josepho II. fol. Cod. MS. grandis.

16. 1606. Liber, in quo omnia Acta tumultus Bochkaiani cum ipsa Turcicae Pacis tractatione in ordinem redacta continentur. Cod. MS. ineuntis Seculi XVII. coevus in folio. Cujus contenta sunt: Proemium.

17. 1605. Articuli prioris Tractatus in libera Regia Civitate Corponensi ex Congregatione generali DD. Statuum atque OO. Regni Hung. 3 die Mensis Dec. 1605. Hungarice.

18. 1606. Resolutio Sereniss. Principis Matthiae, Archiducis Austriae ad Articulos Regnicolarum prioris Tractatus. Latine. Viennae. 9 die Febr. 1606.

19. 1606. Par Plenipotentiae Serenissimo Archiduci Matthiae per Suam Maj. data 21. Martii 1606.

20. 1606. Articuli posterioris Tractatus Viennae per Commisarios infrascriptos ultimate Conclusi et tam per Suam Maj. ac Sereniss., quam per vicina Regna et Provincias confirmati et ratificati. 1606. 23 Junii.

21. 1606. Copia Diplomatis ad Contentationem Personae D. Bochkay Caes. ac. Regiae Maj. Pragae. 24 Sept. 1606.

22. 1606. Diploma S. C. Regiae que Maj. Regnicolis datum. 24 Sept. 1606.

23. 1606. Confirmatio Caesarea super Articulis cum Regnicolis factis. Pragae. 6 Aug. 1606.

24. 1606. Assecuratoriae Sereniss. Archiducis Matthiae. 25 Sept. 1606.

25. 1606. Objecta Regni Bohemiae, Marchionatus Moraviae, Ducatus Silesiae ac utriusque Lusatae contra Hungaros.

26. 1606. Responsio DD. Legatorum Ill. D. Bochkay ad Objecta Legatorum Statuum ac OO. suprascriptorum. Viennae. 18 Sept. 1606.

27. 1606. Paria literarum Inducialium a Seren. Principe Archiduce Matthia Legatis Bochkai. 15 Jan. 1606. datarum.

28. 1606. Paria Assecuratoriarum Regni Hung. et Part. sibi annexarum, Item Regni Bohemiae ac Provinciarum eidem Subjectarum Sibi invicem super Articulis Posterioris Tractatus da-

tarum. Viennae. 23 Sept. 1606. Commune omnium Instrumentum sub 19. Sigillis et 36 Subscriptionibus. D. 26 Sept. 1606.

29. 1606. Fidejussio pro Caesare Austriae Inferioris. Viennae. 25. Sept. 1606. Fidejussio Ducatus Styriae ac Sereniss. Archiducis Ferdinandi in omnibus Punctis hisce praescriptis Similis est.

30. 1606. Propositiones a Principe Bochkaio ante obitum aliquot diebus in Conventu ad 13. Dec. A. 1606. Cassoviae indicto Statibus et OO. Regni discutiendae extradatae. Hung.

31. 1606. Conditiones Pacis inter Rom. et Turcarum Imp. Rudolphum II. et Mahometem I. Sultanum, ut A. 1606 inter utrosque tractatae et conclusae sunt, in Castris inter Danubium et fluvium Sitva positis die 11 Nov. 1606.

32. 1608. Acta in Congregatione Poseniensi a Seren. Principe Archiduce Matthia Governatore Regni Hung. pro Statibus et OO. tam Regni Hung., quam Archiducatus Austriae varias ob causas A. 1608 mense Januario instituta.

33. 1608. Oratio Suae Serenitatis ad Status et OO. Regni Hungariae.

34. 1608. Scriptum a Seren. Archiduce Matthia Regnicolis die 21 Jan. A. 1608 Posenii datum.

35. 1608. Scriptum seu Postulata ad DD. Archiducatus utriusque Austriae Nuncios, a SS. et OO. I. Regni Hung. Posenii d. 25 Jan. 1608 data.

36. 1608. Paria Replicationum a Regnicolis Hung. Suae Serenitati datarum. Posenii 30 Jan.

37. 1608. Paria literarum Suae Maj. ad Status et OO. Posenii Congregatos 23 Jan. 1608. Praegae scriptarum.

38. 1608. Paria literarum ad Suam Maj. ex Congregatione Posenii Scriptarum. 1 Febr. 1608.

39. 1608. Paria literarum ad Imperium, Provincias vicinas, ac privatas personas a Statibus et OO. Regni Hung. Posenii congregatis Scriptarum. 1 Febr. 1608.

40. 1608. Exemplar literarum Assecuratoriarum tam ab Hungaris Austriacis, quam ab his Hungaris datarum. Posenii. 1 Febr. 1608. Nomine Matthiae.

41. 1608. Confoederatio Regni Hungariae. superioris et In-

ferioris Austriae et Marchionatus Moraviae d. 19 April. Evangelicium in Moravia.

42. 1608. Transactio secunda Pacificationis Turcicae per certos Suae Serenitatis ac Bassae Budensis Commissarios in Praesidio Ujvariensi facta. 28 Martii 1608. Hungarice.

43. 1608. Paria Assecuratoriarum Andreae Nagy et Hajdonibus illi adhaerentibus Ujvario a Commissariis utriusque Partis supranotatis missarum. 27 Martii 1608. Hungarice. Acta Expeditionis Bohemicae, in qua Corona I. Regni Hung. a Seren. Archiduce Matthia Gubernatore Regni Hung. Praga reportata est.

44. 1608. Cessionales S. C. Regiae Maj. pro Regno Hung. Praegae. 27 Julii 1608.

45. 1608. Paria Reversalium Suae Maj. Caesareae ac Regiae nomine Matthiae et Regnicolarum in Strobohál, die 27 Julii 1608. datarum.

46. 1608. Par Recommendationis Seren. Principis Archiducis Matthiae per suam S. C. Reg. Maj. Statibus et OO. regni Hung. factae. Praegae. 25 Junii 1608.

47. 1608. Wkwaternu Trhowem Strzibrnem Leta Panje 1608 w Auterÿ po Swatyo Petru a Paulu Apostolum D. 27. Est proprie Rudolphi Imp. Diploma die Mercurii post Nativitatem S. Joan. Bapt. subscriptis Matthia et multis Proceribus Bohemis et Moravis integris 9 paginis densissime scriptum.

48. 1608. Copey der Antwort, welche die Landständ in Oesterreich ob der Enns wegen deren zu Presburg in Januario diss 1608 Jahres mit den Hungarischen Ständen für übergangenen Tractats und Handlung der Röm. kays. Maj. auf dero kays. Schreiben geben und übersandt haben.

49. 1571. Religions Concession Weiland Kayser Maximiani. A 1571. d. 14 Jan. Prag.

50. 1607. Extract aus der kays. Landtags Proposition, so d. 17 Sept. A. 1607. eröffnet und verlesen worden.

51. 1608. Vergleichung zwischen ihrer kays. Maj. und dem Erzherzog Matthia wegen Oesterreich ob- und unter der Enns. Mitwoch nach S. Joan. Bapt. 1608.

52. 1608. Antwort der Fürsten u. Ständ, Ihrer Fürstl. Durchl.

Hrn Matthia Erzherzog zu Oesterreich etc. von Tschaslau aus abgesandten gegeben. Datum Presslau 30. Mai 1608.

53. 1608. Replica der Hrn Abgesandten auff der Fürsten und Ständ in Schlesien gegebne Antwort.

54. 1608. Gegenantwort der Fürsten u. Ständ in Schlesien, auf die eingewendte Replie-Schrift der Hrn Abgesandten. Presslau 3 Jun. 1608.

55. 1608. Schreiben Ihr. kays. Maj. an den Herzogen von Münsterberg in Schlesien wegen des Aufbots gethon. 16. Maj. 1608.

56. Copey der Cession des Erzherzogthums Oesterreich. Nomine Rudolphi. 25. Jun. 1608. Prag.

57. 1608. Copey der Quitanz wegen der Uebergabung des Erzherzogthums Oesterreich. Nomine Matthiae. Feldlager bey Stewoholj. 25. Jun. 1608.

58. 1608. Reversal wegen des Erzherzogthums Oesterreich under und ob der Enns. Nomine Matthiae. Ibid. 25 Jun. 1608.

59. 1608. Copey des Versprechens, dass Ihr Fürstl. Durchl. mit Seinem in Böhm ben eingeführten Kriegsvolkh ohne Schaden aus Böhm und Mehrern abziehen wölle. Nomine Matthiae. Ibid. 25 Maii 1608. — Mündliche Proposition der Schlesischen Gesandten in Namen der gehorsamen Fürstin und Ständ in Ober- und Nieder Schlezien d. 10. oct. früh per D. Andr. Geiszlerinum wie dieselb von Wort zu Wort von Ihrer Maj. vorbracht worden ad Caesarem.

60. 1609. Resolution Ihrer k. Maj. Hrn Matthiae des Namens des Andern kunigs in Ungarn und designirten in Böheimb wegen der Religions-Concession in Under und Ober Oesterreich so am 19. Martii 1609. denen Abgesandten in Wien ist zugestellt worden.

Codex iste in Tabula anteriore extus Corio Suillo praefert impressas literas : C. G. T. C. P. D. A. 1608. Id est. Comes Georgius Thurzo Comes Perpetuus de Arva.

Miscellanea. Volumen I. in folio quaedam impressa, quaedam scripta, et inter haec : 61. Resolutio Quaestionis : Num Graeci Ritus non uniti Episcopis in Comitii Sessio et votum ad instar Praelatorum Catholicorum competat?

62. . . . Diss. Ecclesiastica et Politica de jure et Dominio Religionis Catholicae in Hung.

63. . . Diss. de Jesu Christi divinitate, quam adornavit Steph. Alexander Vrana.

M i s c e l l a n e a. Volum. II. in folio partim impressa, partim scripta et haec inter :

64. 1779. 1. Literae Donationales pro C. Chph. Cardinali a Migazzy super Dnio Aranyos Maroth.

65. 1779. 2. Relatio Statutionis ejusdem ibidem.

66. 1760. 3. Inhibitio D. Jos. Dravuz Eccclae Cath. Veszprim. Lectoris ab Exercitio Pontificalium et Spiritualis Jurisdictionis.

67. 1766. 4. Missiles Illi D. Lad. Bányay, quibus Visitationes Convictuum et Seminariorum concessam sibi potestatem in Gabr. Ordódy transfert.

68. 1171. 5. Literae Franc. Principis Rákóczy ad Status Confoederatos 18 Apr. datae.

69. 1703. 6 Manifestum Princ. Franc. Rákóczy. R e c r u d e s c u n t. d. 6 Jun.

72. . . 7. Allocutio Ill. D. Eppi Zerdahelyi occasione Installationis C. Forgách in Congressu Statuum dicta. Hung.

73. . . Carmen Valedictorium Ill. D. Eppi Zerdahelyi per Alumnos Seminarii S. Stephani (?)

74. 1777. Icon restaurati Magistr. J. Cott. Nitriensis N. 11.

75. 1777. Absolutionales pro Mauritio Benyovszky a reatu vetitae migrationis. N. 14.

76. 1767. Literae Capituli Scepus : quibus se coram Capitulo Strigoniensi contra Molimina Praepositi sui tutare nititur. N. 15.

77. 1767. Mandatum M. Theresiae, quo factiones vetando et Coriphacos redarguendo, Capitulum Scepus. ad pristinam subjectionem Praeposito suo debitam compellit.

78. 1304. Protestatio Capituli Strigoniensis coram Capitulo Agriensi in merito direpti Archivi per Wenceslaum R. N. 16.

79. . . Speculum moderni temporis. N. 17.

80. . . Lessus sive lamenta Germaniae in Hungariam.

81. . . Affectus ad S. Peregrinum, compositus a Barone Lad. Amade in doloribus pedum constituto. Cum Responso.

82. . . Hungarica Dea ex spelunca loquens, cui Echo respondet. Hungarice.

83... Porta triumphalis D. Emerico Ordódy J. Tabulae R. Assessor. et Palatinalis autoritatis Conservatori erecta.

84... Species facti intuitu Controversiae super Praecedentia inter P. P. Paulinos et Dominicanos in Citte Pestiensi exortae, et simul Extractus Motivorum ac Replicae P. P. Paulinorum ad Motiva et fundamenta P. P. Dominicanorum datae.

85... Instantia Jazigum et Cumanorum Cum Diplomate Caroli I. 1323. et Nic. Palatini de A. 1348. Item Universitatis Regni de A. 1446. ac Wladislai R. 1491. Ferdinandi R. 1583.

86... Series et Descriptio erectionis Cottus Crassov. N. 21.

87... Series et Deductio Constitut. Gravaminum Cott. Beregh. contra Dnia Munkach et Sz. Miklós, coram Comitibus Regni proponendorum.

88. 1530. Protestatio Capituli Strigon. contra Paulum de Warda A. Eppum.

89. 1764. Epistola Ambiensium (?) Eppi ad omnes Dioecesis Suae fideles scripta intuitu Jesuitarum.

90. 1765. Ordo Funeris Franc. Barkóczÿ 18 Jun. Nomina funeri praesentium.

91... Tabella exhibens universas pias in Regno Hung. Foundationes.

92. 1764. Literae Joan. Bapt. Tary ad A. Eppum novi anni agratulatoriae.

93. 1760. Literae Franc. Barkóczÿ cuidam Amico Responsoriae.

94. 1760. Decretum Franc. Barkóczÿ intuitu reddendarum per PP. S. J. Rationum Seminarii Cassov.

95. 1760. Literae Andreae Zabradÿ Alumni Agrien. ad quemdam Beneficiatum Strigonien.

96. 1763. Franc. Barkóczÿ Literae ad Lectorem Capituli Strigon. de renitentia Capituli.

97... Informatio Super Statu et proventibus Capituli Nitriensis.

Pauca reliqua minoris sunt Census.

98. *M i s c e l l a n e a*. Volumen III partim impressa, partim scripta, pleraque pro funeribus Invitatoriae et Art. Majláth Informatio de Introducto et abolito usu violaceorum byretorum in Capitulo Jaurinensi. Cum Bulla Pontificis.

99. . . *Miscellanea*. Volumen tenuius potissimum scripta circa Ecclesiam et Gallicana recentia Instituta complectens reliqua impressa.

100. . . Memoria Defunctorum partim scripta, impressa. Vol. in folio.

101. *Miscellanea*. Inter Scripta sunt: Instantia Paulinorum pro sua restauratione in Diaeta 1802. ; et Poemata ad Ill. D. Eppum Gabr. Zerdahelyi.

. . . *Miscellanea* Tom. IV. Inter Scripta sunt:

102. 1777. Joan. Gustinyi Eppi Nitriensis Testamentum.

103. 1777. Euisdem Funebris ordo. d. 31 Jan.

Miscellanea. Tom. V. Inter Scripta sunt:

104. 1772. Eppi Agrien: Opinio Super Projecto perpetuae adorationis SS. Sacramenti.

105. 1774. DD. Dioecesanis in materiis Publica Ecclesiasticis nonnulla Puncta pro observandorum observatione intimantur.

106. 1764. Opinio Circa Regnum Hungariae. 1764. sub Comitibus Regni data.

107. . . Synoptica Deductio foundationis Studii Juridici Tyrnaviae.

108. . . M. Theresiae Regulamentum circa Sylvarum Conservationem.

109. . . Reflexiones de honore Supremi ac Perpetui Comitiss Cottus Strigon. A. Eppis Strigon. proprio. De Collatione Regia Canonicatum.

110. . . Reflexiones in Librum Juris Publici Ecclesiastici. Pars Generalis. Autore Georgio Sigismundo Lakics.

Reliqua pleraque MS. sunt particularia.

Miscellanea. Tom VI. Inter MSS sunt notabiliora:

111. Specificatio Regni Cottuum et Cittum, qui suas oblationes pro alenda Turma Praetoriana annue conferendas declararunt et submiserunt. Summa 91530 f. 34³/₄ x.

112. . . Puncta Idealia circa Investigationem Nobilium observanda ex benigniss. Caes. Regiis Resolutionibus concinnata.

113. . . Epistola Relatoria de Nativitate Gabr. Zerdahelyi.

114. *Miscellanea*. Tom. IX. *Miscellanae* Epistolae ad Gabrielem Szerdahelyi illustrissimorum Virorum Pontificum Cardinalium etc.

Hujus modi Miscellaneorum in folio, 4°. et 8°. habentur plusquam 50 Tomi, in quibus multa MSS. plura impressa, multa Gabriellis vel ad Gabr. Zerdahelyi.

115. . . Acta Pii VI. P. P. Cum Gallis impressa et MSS. ubi, etiam Originalis Autographa Epistola Napoleonis Bonaparte.

116. . . Meg Térés avagy Veresmarti Mihály Prédikátornak az kálvinista Tévelygésből a Catholicus, avagy régi igaz Római Papista s keresztény hitre itélettel meg térésének Historiája, melyben nyilván láthatni, hogy a Calvinisták s Lutheristák (mint ennyiben egyenlők) vallásoknak okot, a mikor rea fogják őket, noha nagy igyeközettel akarják adni, mind az által végre ugyan csak egy vak s barom akaratra szorulnak s azon maradnak. Irta azon Veresmarti Mihály Baranya Vármegyéből Posonyi Canonok etc. MS. in folio. Autographum. Pagg. 267.

117. 1762—4. Matricula in qua Alumni Coll. Romani S. Apollinaris ab A. 1762. usque 1764. semet devoverunt. Amicitiae Coalumni Sui Gabriellis Zerdahelyi Iconibus adscriptis suis nominibus, quorum multi ad magnas dignitates subinde evecti sunt. In folio. Monumentum illustre.

118. Missale Strigon. cum Additionibus. In folio habet prae-missum Calendarium. In fine mancum adeoque nescitur cujus editionis. (Bécsi 1508-ki kiadás. L. Schem. Hist. 29 l. Szerk.) In prima Tabula compacturae interne haec adscripta sunt manu coaeva :

»A. D. 1520. R. D. Demetrius de Nyas DD. Suffraganeus ac Vicarius Almae Ecclesiae Strigon. fer. V. ipso die B. Lucae Evang. Consecravit Capellam in ambitu Ecclesiae de Thwroc in honorem Corporis Christi, Trium Regum et x Millium Militum. Eodem die in nova Sacristia in honorem SS. Barthol. Apost. Fabiani, Sebast. et Rochi Martyrum. Item fer. VI. in mediate sequente in turri consecravit in honorem Joseph, Joachim, Auxiliatorem Annae Matris Mariae et Ursulae cum sociabus suis. — Item Ara Secunda Sanctorum Christofori, Valentini, Sabini, Cosmae et Damiani. Zorardi et Benedicti Martyrum. Item in Choro fratrum infra Ostium Sacrestiae Ara dicata in honorem Sanctorum Thomae Apostoli, Dionysii Ambrosii Wolfgangi et S. Urielis Archangeli. Et haec facta sunt ad instantiam, precem et procuracionem Venerabilis Urielis Maytheny, tunc Praepositi Ecclesiae eiusdem Conventus Thuroczyensis fratrum Ordinis Praemon-

stratensis regnante gloriosissimo Rege nostro Hungariae Ludovico Secundo, et in Ecclesia Dei militante Reverendissimo Domino Thoma Cardinale ac A. Eppo Strigon.

Codex MS. Supra N. 14 Commemoratus continet seqq. Acta Publico — Polit :

119. . . Discursus Politicus, quo ostenditur, in Hungaria Formam Monarchico -- Aristocraticam Gubernii vigere.

120. 1765. Systema Insurrectionis ex Legibus Regni elaboratum. A. 1765.

121. 1754. Opinio in negotio Nobilium Armalistarum.

122. Deductio, quod Nobilitaris Praerogat. semper una eademque fuerit.

123. 1761. Celsiss. A. Eppus Franc. Barkóczÿ insinuat Arcem Strigoniensem iure postliminii sibi redditam esse d. 16 Oct. 1761. ad Capitulum Strig.

124. 1761. Responsum Capituli d. 24 Oct.

125. 1762. Acta Visitationem Canonicam Barkoczianam A. 1762. interventam Concernentia.

126. . . Maxima Status pro Regno Hung. per Grossingerum.

127. 1784. Pestvarmegyey Memorale ad Josephum II. post peractam Restaurationem Magistratualem Cottus Pestiensis.

128. Josephi II. ut videtur Pastorales quo modo Officiales Statuspublici semet in administratione Suorum Officiorum gerere debeant, cuius initium : »Drey Jahre sind nun verflossen.«

129. »Supremi Administratoris Praescripta Ordinatio circa manipulationem Negotiorum Comitatus a die 1. Junii.

130. . . Circa eandem Manipulationem Considerationes Cottus Neogradiensis ad Consilium Ltle.

131. 1784. Repraesentationes circa Coronae Viennam ablationem Cottus Sopron. Heves, Csongrad. 2 Apr.

132. 1874. Josephi II. de introducendo in manipulatione publicorum usu linguae Germ. d. 11. Maji.

133. 1784. Repraesentatio contra hanc ordinationem Budae e Sessione Curiali d. 27. Sept. 1784.

134. 1784. Repraesentatio Cottus Zemplin : in eodem Negotio — Pestiensis.

135. 1784. Curiae Regiae Repraesentatio contra sui Pestino Budam translationem. d. 25 Jan.

136. . . Articuli fundamentales Regni Constitutionis.

137. . . Conferentia duorum Ministrorum K. et P.

Reliqua sunt Acta novationum sub Josepho II. et Repraesentationes.

Inter Miscellenea habentur sequentia:

138. 1762. Decretum pro Auditore Eccliae Strigon. Franc. Barkóczy A. Eppi d. 2. Maji. 1762.

139. 1762. Publicatio Auditoratus. Ejusdem. d. 26 Maji.

140. 1763. Forma Decreti pro Vicario Generali. Ejusdem d. 19 Apr. 1763.

141. 1763. Puncta Visitationis Collegiatae Eccliae S. Martini de Scepusio 1763. praescripta.
